

Vladimir Findak
Boris Neljak

ANTROPOLOŠKE, METODIČKE, METODOLOŠKE I STRUČNE PRETPOSTAVKE RADA U PODRUČJIMA EDUKACIJE, SPORTA, SPORTSKE REKREACIJE I KINEZITERAPIJE

1. UVOD

U cilju što potpunijeg odgovora na naslovljenu temu referata, a primjereno tome i lakše komunikacije; boljeg razumijevanja i nadamo se uspješnijeg sporazumijevanja, držimo da odmah na početku treba ukazati na četiri stvari. Prvo, nova znanstvena i tehnološka otkrića, sve veći napredak informatizacije, sve jači utjecaj globalizacije, glavna su obilježja vremena u kojem živimo. Posljedice takvoga trenda razvoja (i pozitivne i negativne), prisutne su u svim područjima ljudske djelatnosti, a posebno se odražavaju na život i rad čovjeka u suvremenom društvu. (Beck, 2004.)

Drugo, ostaje činjenica da se suvremeno društvo i dalje mijenja, i to u svim područjima i djelatnostima. Evidentno je da suvremeni čovjek, da ljudi danas žive drugačijim životom. Uz sve drugo što se mijenja i što se promijenilo, i nova znanja, odnosno nove informacije usvajaju se pored klasičnog načina i putem računala i Interneta. S jedne strane to ima za posljedicu da su dileme suvremenog svijeta, kao npr. živjeti s tehnikom ili s prirodom, živjeti u prirodi ili u blagodatima tehničkih dostignuća, učiti iz prirode ili iz tehnoloških postignuća i drugo, sve prisutnije. S druge pak strane smo svjedoci da prva “digitalna generacija” odrasta s i u blagodatima suvremenog društva. Evidentno je da će se njihov režim života i radni ritam bitno razlikovati od našeg, zapravo se već i razlikuje. To iz razloga što će oni sasvim sigurno obavljati drugačije poslove, baviti se drugačijim aktivnostima, vjerojatno imati drugačije potrebe nego što ih ima čovjek današnjice. (David, 2005.)

Treće, nova znanstvena postignuća, sve veća rasprostranjenost informatičkih i komunikacijskih tehnologija i ubrzana globalizacija traže korjenito i trajno transformiranje odgoja i obrazovanja, od predškole do univerze. To je razlogom što preobražaj odgojno-obrazovnog sustava i temeljna izmjena položaja odgoja i obrazovanja u društvu postaju jedna od prioritarnih zadaća u svim zemljama svijeta. Štoviše, sve više prevladava uvjerenje (u brojnim zemljama je to uvjerenje već steklo “pravo građanstva”), da je odgojno-obrazovni sustav u biti sustav reprodukcije društva, zbog čega mu pripada atribucija sustava od posebnog društvenog interesa. (Beck, 2004., Findak, Prskalo 2003.)

I četvrto, nema sumnje da prethodno naznačena pitanja tangiraju, u većoj ili manjoj mjeri, sve ljudske djelatnosti, i to u cijelom svijetu. Treba se suglasiti s tim da su sva spomenuta pitanja toliko univerzalna, toliko zajednička i konačno, toliko globalna, a istodobno i toliko neodgodiva da ih je nemoguće do kraja sagledati i razumjeti. (Reich, 2004.)

Međutim, ako i ne postoje općeprihvaćeni i univerzalni odgovori na sva pitanja koja karakteriziraju život i rad ljudi u suvremenom društvu, to ne znači da na njih ne treba reagirati. Naprotiv, to nas upozorava da se sukladno s promjenama u društvu trebaju mijenjati ili, točnije, trebaju se “otvarati” prema novim postignućima i sva područja ljudske djelatnosti, uključujući ne samo našu supstratnu znanost nego i njezina primijenjena područja.

Primjereno tome, da bi se u što je moguće većoj mjeri iskoristile komparativne prednosti ne samo kineziologije nego i područja edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije, i to bez obzira; što se radi, gdje se radi, kako se radi i s kim se radi, od nas kineziologa se očekuje i s pravom traži da tijekom rada maksimalno potičemo intelektualnu želju onih s kojima radimo, utječemo na razvoj njihovih antropoloških obilježja, na razinu njihove motoričke informiranosti, na poboljšanje odgojnih efekata rada, a sve s ciljem da zadovoljimo njihove autentične potrebe, interese i želje. Naime, sve to iz razloga, što bez maksimalno odgovornog aktivizma svih koji participiraju u radu, ne mogu se očekivati ni kvalitetni odgovori kineziologije i njezinih primijenjenih područja na izazove koji proizlaze iz života i rada u suvremenom društvu. (Findak, Neljak, 2006.)

Dakako, jedan od odgovora naše supstratne znanosti, na do sada istaknuta pitanja, proizlazi iz detektiranja antropoloških, metodičkih, metodoloških i stručnih pretpostavki rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije, što je zapravo i tema ovogodišnje Škole kineziologa.

2. ZNANJE I ZNANOST U SLUŽI ANTROPOLOŠKIH, METODIČKIH, METODOLOŠKIH I STRUČNIH PRETPOSTAVKI RADA U PRIMIJENJENIM PODRUČJIMA KINEZIOLOGIJE

Ako se slažemo da prethodno naznačena pitanja predstavljaju dobru lokaciju za traženje putova do odgovora na istaknuti naslov referata, onda ćemo se vjerojatno suglasiti s tim da ih treba u okviru raspoloživog prostora sagledati ne samo s aspekta općeg kineziološkog gledišta, nego i s gledišta opće prihvaćenih znanstvenih postignuća prema kojima je ključna uloga uspješnosti u svakoj djelatnosti **kvaliteta ljudskog faktora**. Temelj pak kvalitete ljudskog faktora proizlazi iz kvalitete obrazovanja ljudi, a temelj njihova obrazovanja očituje se u spremnosti ljudi da svoje znanje stave u funkciju promjena, da ne kažemo da idu u korak s promjenama

ili još točnije, da idu u korak s vremenom. (Bruner, 2003.) To je razlogom što su znanje i znanost ne samo glavni razvojni resursi 21. stoljeća, nego i što je 21. stoljeće proglašeno stoljećem znanja! (Dryden, 2001.)

Primjereno tome, logično se nameće pitanje, koje znanje treba društvu znanja? Držimo, da odgovor na postavljeno pitanje može biti samo privremen! Zašto? Mišljenja smo da se treba opredijeliti za privremene odgovore ne samo zbog toga što živimo u vremenu rastuće “poplave” informacija i novih znanja, nego i zato što su promjene uzrokovane novim informacijama toliko korijenite, a njihov daljnji razvoj tako teško predvidiv, da se zapravo i ne može ni očekivati, a kamoli dati konačni ili trajan odgovor na postavljeno pitanje. (Paschen, 2003.) To je istodobno odgovor na pitanje zašto se u naletima 21. stoljeća ne može govoriti niti o stabilizaciji “banke znanja” u pojedinim djelatnostima. (Wellenreuther, 2005.) Razlog tome je; uz ostalo, što svaki pokušaj stabilizacije na dostignutoj razini u biti vodi k nazadovanju. Umjesto toga treba se usmjeriti na stalno stjecanje novih znanja, a osobito onih koje imaju dinamički karakter. To iz razloga što se samo aktivno znanje može uspješno primjenjivati u svijetu, da ne kažemo u vremenu koje karakteriziraju stalne promjene. Također treba voditi brigu o stjecanju fundamentalnih znanja, poglavito iz područja primarne djelatnosti, jer fundamentalna znanja imaju primjeren transferni potencijal za stjecanje budućih znanja. Sve to ima za posljedicu, bar bi tako trebalo biti, mijenjanje našeg razumijevanja znanja, pa moramo iznova i stalno preispitivati koje su vrste znanja važne, kakav je njihov međusobni odnos i kako ga treba transferirati i dalje usmjeravati. Naime, s obzirom da znanstveno-tehnološka revolucija zahvaća sve, bez obzira hoćemo li to priznati ili ne, svidjelo se to nekom ili ne, za pretpostaviti je da će raspolaganje s primjerenim fondom dinamičkog znanja omogućiti suvremenom čovjeku ne samo da brzo reagira na promjene koje ga okružuju, nego i da se uspješnije nosi s izazovima svijeta globalizacije. (Bruner, 2003., Kenneth, 2005.)

Sve to upućuje na potrebu našeg promišljanja o tome na kojim osnovama možemo i trebamo graditi kineziološku budućnost. I to što prije, odmah, danas ili sada, kada govorimo o antropološkim, metodičkim, metodološkim i stručnim pretpostavkama rada u primijenjenim područjima naše supstratne znanosti. Zašto? Pa, zato što smo svjedoci ne samo brzog razvoja znanosti, nego i što se suočavamo s fenomenom brzog zastarijevanja ljudskog znanja. Na što nas to upozorava, dakle sve znanosti, uključujući i kineziologiju? Da treba očekivati u sve većoj mjeri stvaranje još većih znanstvenih sinteza utemeljenih na interdisciplinarnom pristupu aktualnim pitanjima ne samo unutar svake znanosti posebno, u okviru dodirnih znanstvenih disciplina ili područja istraživanja, nego i u odnosu na aktualna pitanja koja tangiraju suvremeni svijet. (Reich, 2004.) To je danas ne samo potrebno nego i moguće zahvaljujući brzom tehničkom i tehnološkom razvoju koji omogućuje sveobuhvatnu komunikaciju između različitih civilizacijskih značajki pojedinih kultura, naroda i društava. Dakako, u

svemu tome treba imati mjeru, poglavito mi znanstvenici, vodeći računa o tome da civilizacijske izazove, različita znanstvena dostignuća, nova znanja i sve druge blagodati suvremenog svijeta ne treba prihvaćati bez rezerve. Naprotiv, u “poplavi” novih i sve brojnijih informacija znanstvenih spoznaja tehničkih i tehnoloških otkrića pred svim znanostima stoji zadaća da u većoj mjeri nego do sada pridonose čuvanju i očuvanju ne samo znanstvene nego i civilizacijske baštine suvremenog svijeta. Na to nas upozoravaju i posljednje, to će reći ovogodišnje klimatološke prilike (čitaj neprilike), kada nas priroda po ne znamo koji puta upozorava i pita, je li dopušteno (baš) sve, što je izvodljivo?!

A kako iz te perspektive procijeniti i ocijeniti aplikaciju dosadašnjeg postignuća kineziološke teorije i prakse? I pored do sada postignutih značajnih rezultata u području kineziologije, ipak brojna istraživanja, pokazatelji i primjeri iz svakodnevne prakse upućuju na zaključak da njezina primijenjena područja još uvijek ne uspijevaju u potrebnoj mjeri odgovoriti na izazove koji proizlaze iz zahtjeva života i rada u suvremenom društvu. Da paradoks bude veći, postoje brojni dokazi koji nepobitno potvrđuju da se sustavnim, znanstveno utemeljenim vježbanjem može bitno utjecati ne samo na regulaciju morfoloških, motoričkih i funkcionalnih obilježja, nego u značajnoj mjeri i na kognitivne dimenzije, te na konativne dimenzije odgovorne za modalitete ponašanja i socijalizaciju onih koji su uključeni u neki od organizacijskih oblika rada u edukaciji, sportu i sportskoj rekreaciji (Findak, Neljak 2006.). To je razlogom što ćemo u narednom razdoblju morati kineziološku teoriju i praksu usmjeriti, uz ostalo, u dva smjera. Prvo, trebat će dosadašnja polazišta u interpretaciji dostignuća kineziološke teorije i prakse preispitati, utvrditi njihovu efikasnost i odlučiti se na takvu programsku orijentaciju uz pomoć koje će se moći uspješno odgovoriti na izazove koje s sobom nosi društvo znanja i društvo promjena. To je iznimno važno prisvjestiti kako ne bismo došli u iskušenje koje bi moglo sugerirati da je s učinjenim promjenama koje se odnose na “bolonju” aktivnost vezana uz unapređivanje naše znanosti i struke završena, da ne kažemo završena bar za jedno vrijeme!? I drugo, u razdoblju koje je pred nama trebat će bitno promijeniti i znatno povećati odgovornost kineziologa prema radu i u radu. To iz razloga što pravo pitanje više ne glasi: hoće li stručnjak odgovoriti novim i sve većim zahtjevima (koji proizlaze iz promijenjenih uvjeta života i rada u suvremenom društvu), nego kako na njih odgovoriti na najbolji način.

Uz sve što je do sada rečeno o znanju i znanosti, pa i naše supstratne znanosti, poglavito s aspekta antropoloških, metodičkih metodoloških i stručnih pretpostavki rada u njezinim primijenjenim područjima, treba reći još i ovo.

Držimo da će u pogledu znanja, koje je prijeko potrebno društvu znanja, naša supstratna znanost koja je također orijentirana na znanje morati, uz ostalo, uvažavati i njegovati raznolikost rasta znanja, te ih integrirati oko vitalnih pitanja

koja se proučavaju, odnosno istražuju ne samo u kineziologiji, nego i u njezinim primijenjenim područjima.

3. KADROVI – ANTROPOLOŠKA, METODIČKA, METODOLOŠKA I STRUČNA NAOBRAZBA

Prema stavovima iz najrazvijenijih država proizlazi da će 21. stoljeće biti stoljeće obrazovanja! Zašto? Zato jer je danas znanje glavni razvojni resurs u svim razvijenim zemljama u svijetu. (David, 2005.) Naime, novo tehnološko, informacijsko i medijsko okruženje uvjetuje i nove obrazovne strategije na svim stupnjevima školovanja i u svim ljudskim djelatnostima. Od budućih stručnjaka sve se više traži i s pravom očekuje ne samo da su u stanju prihvatiti izazov brzog širenja znanja, već da znaju odgovoriti na promjene do kojih u suvremenom društvu dolazi. Stručnjaci današnjice moraju uz ostalo, biti u stanju uspostaviti ravnotežu između individualnog i skupnog, između tradicije i modernosti, između natjecanja i suradnje, između lokalnog i nacionalnog, između nacionalnog i globalnog. (Kenneth, 2005.) Štoviše, sva istraživanja upućuju na zaključak iz kojeg proizlazi da je uloga stručnjaka utoliko veća, ukoliko je društveno okruženje složenije. To je razlogom zbog kojeg fleksibilnim programima treba školovati stručne kadrove koji će udovoljavati suvremenim potrebama, a prvenstveno onim potrebama koje proizlaze iz promijenjenih uvjeta života i rada. Dakako, to zahtjeva potrebu brzog oslobađanja konzervativnih nazora i prihvaćanje novih ideja, kako se ne bi dogodilo da suvremene propulzivne i tržišno isplative poslove i aktivnosti provode nedovoljno educirani ljudi. To vrijedi za sva područja ljudske djelatnosti, pa i za područje kineziologije. (Findak, Mraković, 1998.)

Kada se, dakle, radi o osposobljavanju kineziologa, držimo da kineziolog budućnosti treba biti osoba koja će biti u stanju na znanstvenim osnovama raditi operacije dijagnostike, prognostike, programiranja, provođenja i vrednovanja procesa vježbanja. Primjereno tome, smatramo da je za suvremenog kineziologa prijeko potrebna, a to znači za sve, i za one koji rade i za one koji će tek raditi, dobra antropološka, metodička, metodološka i stručna naobrazba. **Antropološka naobrazba** u osposobljavanju kineziologa ima sve značajniju ulogu, uz ostalo, i zato što se bez poznavanja osobitosti antropoloških obilježja onih s kojima se radi ne može uspješno utjecati na transformaciju njihova antropološkog statusa. Zbog toga bi kineziolozi trebali putem antropološke naobrazbe dobiti znanja iz onih antropologijskih znanosti koje su relevantne za upoznavanje s antropološkim obilježjima subjekata, kao i informacije iz onih znanstvenih područja koja integriraju supstratnu znanost i one antropologijske znanosti koje su važne za transfer njihovih spoznaja na subjekta.

Metodička naobrazba ima u osposobljavanju kineziologa iznimno važnu ulogu. To iz razloga što su onima s kojima kineziolozi rade svakim danom sve dostupniji

različiti izvori informacija i znanja. Zbog toga za suvremenog kineziologa nije više osnovno pitanje samo to što se nudi učenicima, sportašima, rekreativnim vježbačima, nego i kako im se to nudi. Iz toga proizlazi suštinsko pitanje za uspjeh kineziologa u radu; kako izvršiti transformaciju informacija, kako “dovesti” one s kojima radimo u situaciju da naučeno primjenjuju i kasnije u svakodnevnom životu.

Metodološka naobrazba u osposobljavanju kineziologa ima osobito zapaženu ulogu. To, uz ostalo, iz razloga što znanstveni status svake znanosti, pa i kineziologije, zavisi gotovo isključivo od razine njezine metodologije, da ne kažemo od razine metodoloških postupaka za prikupljanje podataka, obradu podataka, ispitivanje vrijednosti hipoteza, formuliranja znanstvenih zakonitosti i drugo.

Stručna naobrazba igra u osposobljavanju kineziologa posebno važnu ulogu. To ne samo iz razloga što je kineziolog rukovodilac nastavnog procesa, trenažnog procesa ili procesa tjelesnog vježbanja, već i zato što kao stručnjak treba realizirati ono što je programirano. Štoviše, kineziolog tijekom rada treba “reagirati” na eventualne promjene u realizaciji programa, a sve s ciljem da program rada maksimalno približi autentičnim potrebama i interesima svakog pojedinog sudionika u procesu vježbanja.

Odmah treba naglasiti da ovaj redoslijed u nabranju potrebne naobrazbe kineziologa nema nikakvu hijerarhijsku vrijednost. Naprotiv, smatramo da sve četiri vrste naobrazbe predstavljaju jednu organsku cjelinu i da su važne za uspješan rad kineziologa. Ostvariti taj zahtjev za kineziologe koji rade znači učiniti određeni napor u pogledu osobne edukacije putem stručne periodike, putem različitih oblika permanentnog usavršavanja i doškolovanja. Za sve druge, dakle i za one koji studiraju, a osobito za one koji će se tek opredijeliti za poziv kineziologa, te uvjete treba osigurati tijekom studija. Treba vjerovati da će već započete promjene u školovanju budućih kineziologa osigurati profil stručnjaka “po mjeri” 21. stoljeća.

I još nešto. U narednom razdoblju osobitu pažnju treba pokloniti (1) znanstvenom podmlatku i (2) statusu kineziološkog poziva. Naime, osposobljavanje potrebitog znanstvenog podmlatka važno je ne samo zbog osiguranja znanstvene reprodukcije, nego i zbog daljnjeg unapređivanja naše supstratne znanosti. I drugo, u uvjetima kada kineziolog raspolaže sa sve više egzaktnih informacija o onima s kojima radi, bitno se mijenja ne samo njegova uloga, nego i njegov status, odnosno status poziva kojemu pripada. Očito je da raspolaganje s prethodno naznačenim informacijama postaje i ostaje sastavnim dijelom profesionalne etike kineziologa, što predstavlja ne samo novu i povećanu odgovornost za naše kolegice i kolege, nego i za kineziološku profesiju.

4. ANTROPOLOŠKE, METODIČKE, METODOLOŠKE I STRUČNE PRETPOSTAVKE RADA U EDUKACIJI, SPORTU, SPORTSKOJ REKREACIJI I KINEZITERAPIJI

Govoreći o *antropološkim pretpostavkama rada* u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije treba, uz ostalo, ukazati bar na dvije stvari. Prvo, da je tjelesno vježbanje (u najširem smislu te riječi, što znači da se radi o njegovoj primjeni u svim primijenjenim područjima kineziologije), vrlo složena djelatnost kojom se može utjecati i utječe na razvoj i formiranje velikog broja ljudskih osobina i sposobnosti, na optimalan rad pojedinih organa i organskih sustava, na usvajanje znanja prijeko potrebnih ne samo u tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi, sportu, sportskoj rekreaciji i kineziterapiji nego i u svakodnevnom životu, te osobito na odgoj i zdravlje onih koji se bave tjelesnim vježbanjem. I drugo, u situaciji kada je svakim danom sve više napadnuta priroda čovjeka, da ne kažemo njegov biološki integritet, te kada se zna da se upravo putem tjelesnog vježbanja može uspostaviti ravnoteža između suvremenog čovjeka i izmijenjenog načina života, tjelesno vježbanje bi trebalo postati i trajno ostati sastavni dio kulture življenja ljudi u suvremenom društvu. To su, dakako, samo komparativne prednosti tjelesnog vježbanja, a da bi se one iskoristile na najbolji mogući način potrebno je uz poznavanje uže struke i (1) dobro poznavati zakonitosti rasta i razvoja onih s kojima radimo, (2) zakonitosti funkcioniranja organskih sustava od kojih zavisi motorička aktivnost, zakonitosti adaptativnih reakcija, od kojih zavisi efikasnost motoričke aktivnosti, zakonitosti na temelju kojih se formiraju postupci usmjeravanja, izbora, programiranja i kontrole kinezioloških transformacijskih procesa, te (3) aktualno stanje njihova antropološkog statusa. To iz razloga što nastavni proces, trenažni proces, proces rekreativnog vježbanja i proces korektivnog vježbanja mora pratiti i podupirati proces rasta i razvoja, a da bi se to moglo potrebno je imati uvid u aktualno stanje antropološkog statusa sudionika koji su u naznačene procese uključeni.

Temeljne *metodičke pretpostavke rada* u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije proizlaze iz činjenice prema kojoj je za uspješno obavljanje rada u prethodno naznačenim područjima primijenjene kineziologije važno da kineziolog zna u svakom trenutku: što (raditi)?, kako (raditi)?, koliko (raditi)?, i zašto (raditi ili kakvi su efekti rada)? Odgovor na pitanje *što raditi* nalazi se u primjeni adekvatnog planiranja i programiranja. O tome *kako raditi* odgovori se nalaze u primjeni adekvatnih metodičkih organizacijskih oblika rada, metoda rada i metodičkih postupaka. Odgovor na pitanje *koliko raditi* proizlazi iz primjerenog doziranja, distribucije i kontrole opterećenja. U cilju dobivanja odgovora na pitanje *zašto raditi* potrebno je provoditi primjereno praćenje i vrednovanje rada.

S obzirom da se nastavni proces, trenažni proces, proces tjelesnog vježbanja mogu okarakterizirati kao dinamični, štoviše, živi procesi (jer se rad odvija s živim ljudima), zbog čega su nerijetko i puni iznenađenja, valja zaključiti da se jednom ponuđena i pronađena metodička rješenja ne mogu prihvatiti za sva vremena. Naprotiv, kao što

treba metodičku teoriju stalno znanstveno aktualizirati, tako valja i svakodnevnu praksu stalno znanstveno provjeravati.

Metodološke pretpostavke rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije proizlaze s jedne strane iz činjenice prema kojoj treba opće kineziološke spoznaje i zakonitosti koristiti u svim primijenjenim područjima kineziologije, a s druge strane iz potrebe da istraživanje metodoloških postupaka za stjecanje kinezioloških spoznaja i formuliranje kinezioloških zakonitosti treba provoditi autonomno ili, još konkretnije, u svakom području primijenjene kineziologije posebno. Dakako, pri tome treba ukazati na uzročno-posljedičnu vezu između tzv. opće kineziologije i njezinih primijenjenih područja. Naime, kao što je potrebno opće kineziološke zakonitosti primjenjivati u edukaciji, sportu, sportskoj rekreaciji i kineziterapiji, tako treba i kineziološke spoznaje dobivene istraživanjima u pojedinim područjima primijenjene kineziologije koristiti za objektivizaciju i optimalizaciju metodoloških postupaka u području tzv. opće kineziologije. Evidentno je da kineziološka metodologija, odnosno primijenjene matematičke, statističke i informatičke discipline predstavljaju dobru podršku za znanstvena istraživanja u kineziologiji i njezinim primijenjenim područjima. Zbog toga je kineziologija na razini koja omogućava da se svi važniji problemi u području našeg djelovanja mogu znanstveno rješavati. Treba se nadati da će se i proces kompjutorizacije u navedenom razdoblju odvijati brže kako bi se osigurao brži transfer znanstvenih spoznaja u svakodnevnu praksu, a na taj način i ukupno efikasniji rad u području kineziologije, odnosno njezinim primijenjenim područjima.

Kada se radi o **stručnim pretpostavkama rada** u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije, treba uz ostalo osobito voditi brigu o cilju ili ciljevima vježbanja, izboru i distribuciji sadržaja rada, izboru i distribuciji volumena rada i izboru i primjeni adekvatnih modaliteta rada. Na hijerarhijskoj ljestvici naznačenih pitanja o kojima ovisi kakav će biti stručni rad u konačnici, posebnu pažnju treba pokloniti definiranju cilja ili ciljeva vježbanja, te izboru i distribuciji sadržaja. To iz razloga što različitih sadržaji ili vježbe odgovaraju različitim ciljevima. Primjereno tome, znanstveni je i praktični problem poznavati koji se ciljevi mogu ostvariti pojedinim sadržajima. Ako se to ne zna onda je ostvarivanje ciljeva podložno zakonu slučaja, a to pak znači da se pojedini ciljevi ostvaruju s ogromnom količinom pogreške. Dogodi li se to da sadržaji ne odgovaraju cilju vježbanja, treba ustvrditi da su takvi sadržaji ne samo besmisleni, nego mogu biti i opasni.

Dakle, sve upućuje na zaključak da se izbor sadržaja, njihova distribucija, što vrijedi i za volumen rada, odnosno modalitete rada ne mogu vršiti na temelju osobnog afiniteta za ovaj ili onaj kineziološki tretman, već isključivo na temelju egzaktno utvrđenih potreba svakog pojedinca. To je jedini ispravni put stručnog rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije.

Dakako, poslije ovoga, pitanje glasi, jesmo li mi to u stanju činiti? Odgovor je afirmativan, jer raspolažemo sa znanstveno utvrđenim informacijama ne samo u hijerarhijskoj vrijednosti sadržaja koji se primjenjuju u pojedinim područjima primijenjene kineziologije, nego i o vrijednostima vezanim uz izbor i primjenu volumena i modaliteta rada u edukaciji, sportu, sportskoj rekreaciji i kineziterapiji.

Poštovane kolegice i kolege, problematiziranje antropoloških, metodičkih, metodoloških i stručnih pretpostavki rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije svakako je jedno od pitanja koje će se na direktan ili indirektan način naći u fokusu interesa ne samo sudionika ovog skupa, nego i među brojnim stručnjacima izvan ovog skupa. Ovim uvodnim izlaganjem autori su ukazali samo na neke aspekte naznačenih pretpostavki rada u primijenjenim područjima kineziologije.

Sasvim sigurno da postoje i drugi pristupi u sagledavanju istih ili sličnih pitanja, pa je za očekivati da ćete svojim radovima, istupima i promišljanjima dopuniti ponuđene misli i rješenja. Jedno je, međutim, sigurno, uz sve teškoće (kojih nije bilo malo), kineziologija sigurno korača u budućnost. Uporno je utirala put svojega razvoja, širila spoznaju i pomagala u rješavanju brojnih pitanja i problema kako teorijske, tako i praktične naravi, pa i kada se radi o stvaranju antropoloških, metodičkih, metodoloških i stručnih pretpostavki rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije.

I još nešto! Za daljnji boljitak naše znanosti i struke bit će potrebno, uz sve drugo, i više *mudrosti*. Kako sada stvari stoje sve upućuje na zaključak da mudrost sporo dobiva ulaznu vizu u našu djelatnost. Šteta, trebalo bi učiti i nešto naučiti od drugih, jer je mudrost u brojnim zanimanjima već odavno paradigma koja je stekla “pravo građanstva”, a pozitivne posljedice njihova rada najbolja su potvrda da su na dobrom putu. No, o tome nekom drugom prilikom što, međutim, ne znači da trebamo dugo ili predugo čekati, jer: “Mudar je onaj čovjek koji je spreman današnjicu proglasiti svojom, a ne je provesti samo u iščekivanju sutrašnjice”. (Horacije)

5. ZAKLJUČAK

Na temelju do sada rečenog može se zaključiti da ponuđena viđenja i rješenja nisu jedina, ali su sasvim sigurno važna za potpunije sagledavanje antropoloških, metodičkih, metodoloških i stručnih i stručnih pretpostavki rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije. Uostalom, želja nam je bila da ukažemo na samo neke “agregate” kao “izvore” u pronalaženju novih i još boljih rješenja za unapređivanje rada u svim primijenjenim područjima kineziologije, a za što je uvjet u osiguranju primjerenih antropoloških, metodičkih, metodoloških i stručnih pretpostavki rada.

Svjesni smo pri tome da su mnoga pitanja vezana uz naslovljenu temu ostala bez odgovora, pa na njih treba odgovoriti, što očekujemo od sudionika ovogodišnje Škole kineziologa. Također smo svjesni i uvjereni da je u proteklom razdoblju mnogo toga učinjeno, što je omogućilo našoj profesiji da osigura definitivan razlaz s prošlošću i da se smjelo okrene prema budućnosti. Uostalom, drugog izbora i nismo imali, osobito, ako se slažemo i definitivno složimo da put u budućnost vodi kroz sadašnjost.

6. LITERATURA

1. Beck, U. (2004.): Moć protiv moći u doba globalizacije, Nova svjetsko-politička ekonomija, Školska knjiga, Zagreb
2. Bruner, J. (2003.): Kultura obrazovanja, Educa, Zagreb
3. David, G. (2005.): Obrazovanje darovitih, Educa, Zagreb
4. Dryden, G. Đ. (2001.): Revolucija u učenju, Educa, Zagreb
5. Findak, V., M. Mraković (1998.): Strategija razvoja tjelesne i zdravstvene kulture, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije u Hrvatskoj u 21. stoljeću. U Zborniku: VII. ljetne škole pedagoga fizičke kulture Hrvatske, Ministarstvo prosvjete i športa, Hrvatski olimpijski odbor, Fakultet za fizičku kulturu Zagreb, Zagreb, str. 3-11.
6. Findak, V., I. Prskalo (2003.): Kineziološko gledište o suvremenoj odgojnoj i obrazovanoj problematici. U Zborniku: Odgoj i obrazovanje u razvitku hrvatskog društva, Hrvatski pedagoško-književni zbor, Zagreb, str. 143-149.
7. Findak V., B. Neljak (2006.): Kvaliteta rada u područjima edukacije, sporta i sportske rekreacije. U Zborniku: 16. ljetne škole kineziologa Hrvatske, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Hrvatski olimpijski odbor, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 4-12.
8. Kenneth, V. C. (2005.): Kako uspjeti u životu, IEP, Zagreb
9. Paschen, H. (2003.): Koje znanje treba društvu. U Zborniku: IV. zbor pedagoga Hrvatske, Hrvatski pedagoško-književni zbor, Pula, str. 17-29.
10. Reich, R. (2004.): The Future of Success, New York, Alfred Knopf
11. Wellenreuther, M. (2005.): Lehren und Lernen – aber wie?, Hohengehren: Schneider Verlag

Koreferati
